

Ik ben, dus ik zie PO: Voorbereidende les - Identiteit

Beste docent, wie zien uit naar jullie komst naar het Nederlands fotomuseum. De leerlingen zullen daar de workshop 'Ik ben, dus ik zie.' gaan doen. Deze voorbereidende les vormt de basis voor de workshop in het museum. Het is dus noodzakelijk dat de voorbereidende les gedaan wordt.

Duur: 1 lesuur (minimaal 50 min)

Benodigdheden:

- Voorbeelden ID cirkels
- Wit of gekleurd papier, A4 of A3
- Stiften / kleurpotloden
- evt. scharen
- evt. tijdschriften om foto's te gebruiken
- evt. een printer om foto's uit te printen

Doel:

De voorbereidende les dient als een vooronderzoek binnen het thema identiteit om de leerlingen voor te bereiden op de workshop in het Nederlands Fotomuseum.

De leerlingen leren over het begrip identiteit, denken na over hun eigen identiteit, en leren dit te verwerken in een schematisch model.

De identiteitscirkel vormt het uitgangspunt van de creatieve opdracht die zij tijdens de workshop in het museum gaan doen.

Opbouw (en minimale tijd)

1. Introductie les en workshop NFM & Gesprek over identiteit (10 minuten)
2. Uitleg identiteitscirkel, voorbeelden laten zien. (5 minuten)
3. Leerlingen maken hun ID cirkels (25 minuten)
4. Leerlingen gaan in groepjes van 2 of 3 hun ID cirkel met elkaar bespreken. (10 minuten) → Deze drietallen zullen ook weer gehanteerd worden tijdens de museumles en de nabespreking in de klas

Introductie les & workshop NFM & gesprek over identiteit

Je vertelt over het aankomende bezoek aan NFM en dat de workshop die de leerlingen daar gaan doen gaat over identiteit. Wat de leerlingen in deze les gaan doen vormt de basis van de creatieve opdracht in het NFM.

Houd dan een gesprek over het thema identiteit. Stel vooral veel vragen, en probeert zelf zo min mogelijk informatie toe te voegen of te corrigeren. Je kunt meeschrijven op het bord in de vorm van een mindmap/woordweb. Vragen kunnen zijn: Wat is identiteit? Wat vormt jouw identiteit? Wat is het verschil tussen identiteit en imago?

Aanvullende informatie, bruikbaar voor gesprek: 'Hoe jij jezelf ziet (identiteit) en hoe anderen jou zien (imago). Die beelden kloppen meestal niet helemaal. In elk geval zijn ze nooit precies hetzelfde. Dat verschil tussen identiteit en imago leidt vaak tot spanningen en conflict, maar kan ook de aanleiding zijn tot een dialoog. En om dat laatste gaat het. Door je open te stellen voor elkaars cultuur en beleavingswereld, maak je het verschil tussen identiteit en imago kleiner: je leert elkaar (en jezelf) dus beter kennen. Want hoe jij de ander ziet, heeft ook weer te maken met wie jij bent (jouw overtuigingen, ervaringen etc).

Uitleg Identiteitscirkel

Leg uit wat een identiteitscirkel is. Een identiteitscirkel (ID-cirkel) is een cirkel die verdeeld is in verschillende stukken; dit kunnen taartpunten zijn. In die punten is er plaats voor wat jou jou maakt, en wat je nu belangrijk vindt. Een ID-cirkel is een momentopname. De taartpunten kunnen op verschillende manieren uitgewerkt worden, door te tekenen, of met woorden of korte zinnen te werken. Maar elke creatieve invulling is welkom. Je kunt voorbeelden laten zien van identiteitscirkels.

Hoe maak je een identiteitscirkel:

- Kies wie of wat voor jou belangrijk is: welke personen, bezigheden, hobby's, voorwerpen, idealen, doelen enzovoort? Noteer alles met trefwoorden, dit kan met behulp van een mindmap.
- Rangschik de trefwoorden in volgorde van belangrijkheid.
- Verdeel een blanco cirkel in 'taartpunten': maak de belangrijkste taartpunten groot en de minder belangrijke kleiner.
- Plaats de trefwoorden in de taartpunten.
- Voeg aan de taartpunten teksten, tekeningen, kleuren, foto's of collages toe.

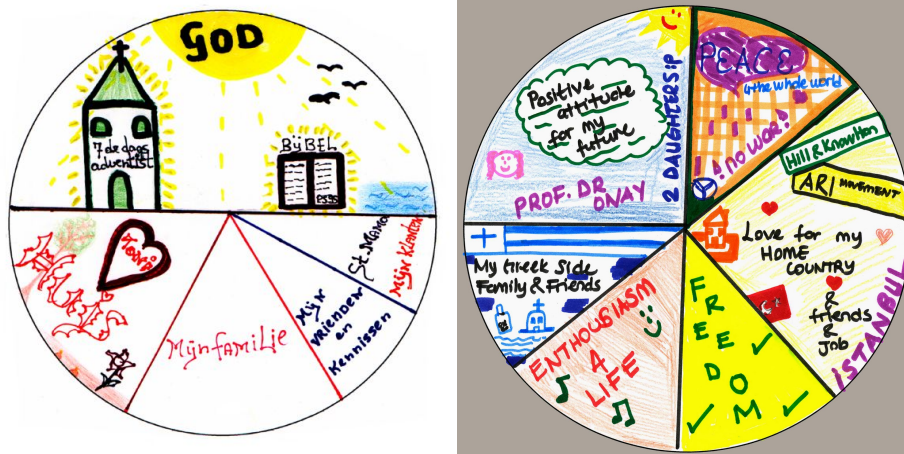
De leerlingen zijn vrij om een andere vorm dan een cirkel te kiezen. En ze hoeven niet perse taartpunten te maken als ze andere vormen willen kiezen. Ze mogen ook de lege ruimte buiten de ID cirkel erbij betrekken. De lege ruimte zou kunnen staan voor de toekomst. Dat kan en mag allemaal. Elke eigen creatieve invulling is welkom.

Gesprek tussen leerlingen (groepjes van 2 of 3) over hun ID cirkel

De leerlingen gaan in kleine groepjes in dialoog over hun gemaakte ID-cirkel: De leerlingen leggen hun ID cirkel aan elkaar uit (identiteit). Ook gaan ze in gesprek hoe ze elkaar zien (imago). Komt dit overeen? Wisten ze bepaalde dingen niet van elkaar? Zien zij zichzelf

heel anders dan dat anderen hen zien? Hoe komt dit? Is dit nu veranderd? (De leerlingen krijgen een formulier met deze voorbeeldvragen om de dialoog te stimuleren.)

Het is belangrijk dat alle leerlingen zijn of haar identiteitscirkel meeneemt naar het Nederlands fotomuseum, want deze ID cirkel vormt de basis van de creatieve opdracht in de workshop). Mocht een leerling niet bij de les aanwezig zijn, laat dan de leerling de ID cirkel als huiswerk maken.

Gespreksvragen/onderwerpen

1. Omschrijf jouw klasgenoot. bv. Wat voor eigenschappen heeft hij/zij, wat zijn zijn/haar hobby's? (zonder te kijken naar de ID cirkel).
2. Luister naar de uitleg van de ID-cirkel van je klasgenoot.
3. Lijkt dit op jouw omschrijving of heb je iets nieuws geleerd over je klasgenoot?
4. Is het beeld van je klasgenoot nu veranderd?
5. Luister nu naar de omschrijving van jouw klasgenoot over jou.
6. Leg jouw ID-cirkel uit aan jouw klasgenoot.
7. Zie jij jezelf heel anders dan dat jouw klasgenoot je ziet?
8. Waar denk je dat dat door zou komen?

Ik ben, dus ik zie PO: Afsluitende les – Imago

Na het bezoek aan het NFM is het tijd de gemaakte foto's te bekijken en bespreken. De museumdocent zal de foto's opsturen via WeTransfer.

Aangezien de foto's van de leerlingen alleen bekeken zijn door hun twee groepsgenoten, is het voor de meeste leerlingen een totale verrassing hoe de foto's van hun klasgenoten eruit zien.

Het doel van de foto was om jezelf, of een deel van jouw identiteit, uit te beelden zonder dat jouw gezicht daar herkenbaar op staat. Tijdens de nabespreking moet dus centraal staan wie/wat de foto verbeeldt. Waarom past dit bij de identiteit van de leerling? Hebben klasgenoten aan de hand van deze foto iets nieuws geleerd over de leerling? Komt dit overeen met het beeld dat zij van de leerling hadden?

Je zou de nabespreking in een quiz/spelvorm kunnen gieten. Presenteer een foto op het scherm en laat de leerlingen raden van wie de foto is (zeg er wel bij dat de groepsgenoten van de fotograaf niet mee mogen raden). Moedig de leerlingen aan om te beargumenteren waarom zij denken dat de foto bij een bepaalde klasgenoot hoort. Waar zien ze dat aan? Waarom denken ze dat? Laat de fotograaf van de foto vervolgens de foto presenteren en uitleggen waar de foto voor staat en waarom het bij zijn/haar identiteit past. De leerlingen zien op deze manier het verschil tussen identiteit en imago: soms heb je een ander beeld van een persoon, dan diegene van zichzelf heeft. Tegelijk leren de leerlingen ook dat een interpretatie kan verschillen van de boodschap van de maker.

Om het raden nog extra moeilijk te laten, zou je er ook voor kunnen kiezen de leerlingen in hun eigen groepje te laten werken. Bij elke gepresenteerde foto schrijven ze op van wie ze denken dat de foto is. Pas als ze het voor alle foto's hebben opgeschreven wordt er per foto een klassikaal gesprek gevoerd waarin de voorspellingen worden gedaan, waarna de fotograaf zijn/haar foto mag presenteren.

Zorg tijdens deze les dat er een veilige sfeer is/wordt gecreëerd voor de leerlingen. Bespreek van te voren goed dat het doel is meer over elkaar te weten te komen. Draag de leerlingen dus op om open te staan voor elkaar, goed naar elkaar te luisteren en niemand uit te lachen.

Doel van de les: Via de presentatie van de foto's leren de leerlingen meer over elkaars identiteit en imago. De leerlingen trainen hun gedachten onder woorden te brengen en te beargumenteren en naar elkaar te luisteren.

Voorbeeld tijdsindeling (60 min.):

15 min: Foto's tonen en leerlingen laten voorspellen bij wie de foto hoort (suggestie: laat de foto zien en laat de leerlingen max. 30 sec in hun drietal overleggen wie zij denken dat de fotograaf is).

45 min: Per foto een aantal ideeën van voorspellingen delen en de leerlingen in 1 minuut hun eigen foto laten presenteren.

Suggestie:

De presentaties kunnen ook verdeeld worden over de dag, zodat de leerlingen niet te lang achter elkaar naar elkaar hoeven luisteren en ze ook echt de aandacht hebben om goed naar elkaar te luisteren.